

Beslutningsforslag nr. B 21. Fremsat den 10. oktober 1996 af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning
om, at regeringen skal foreslå brugen af hemmelige protokoller
i EU standset

Folketinget opfordrer regeringen til i EU at stille forslag om, at brugen af hemmelige protokoller i EU's Ministerråd afskaffes.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne fremsatte den 24. oktober 1995 et forslag til folketingsbeslutning om offentliggørelse af de hemmelige rådsprotokoller, som vedtages i EU's Ministerråd. Ved 1. behandling af dette beslutningsforslag (B 24, den 18. januar 1996) sagde udenrigsministeren bl.a., at »... siden den 2. oktober, hvor adfærdskodeksen blev vedtaget, er der truffet beslutning om offentliggørelse af samtlige erklæringer. Så man skal altså ikke sige, at adfærdskodeksen ikke har haft virkning, for det har den rent faktisk. Det er vedtaget. Den 21. december samlede Rådet erklæringerne sammen i et dokument og vedtog at offentliggøre dem uden undtagelse.« Folketingets forhandlinger 1995-96 side 2877.

Udenrigsministeren henviste her til den adfærdskodeks, som blev vedtaget af Ministerrådet den 2. oktober 1995 om offentliggørelse af mødeprotokoller og erklæringer til mødeprotokoller i de tilfælde, hvor Rådet optræder som lovgivende myndighed. Men som denne adfærdskodeks blev udformet, garanterer den ikke offentliggørelsen af alle vedtagne hemmelige erklæringer, og den afskaffer ikke den udemokratiske brug af erklæringer, som nogle gange helt udvander eller ændrer kvalitativt indholdet af det formelle direktiv, som vedtages af Ministerrådet. Derfor foreslår forslagsstillerne nu, at den danske regering skal stille som krav til regeringskonferencen, at alle hemmelige erklæringer afskaffes som tillæg til Ministerrådets protokol.

Det var bl.a. på basis af udenrigsministerens tale i Folketinget den 18. januar 1996, at der ikke kunne skaffes flertal for B 24 om offentliggørelse af hemmelige rådsprotokoller. Alle ordførere var i forskellige udgaver imod de hemmelige protokoller, men slog sig til tåls med udenrigsministerens lovtale om den nye adfærdskodeks. Men det lå jo også i forlængelse af det mandat, som et flertal i Folketingets Europaudvalg havde været med til at give udenrigsministeren få dage, før denne adfærdskodeks blev vedtaget den 2. oktober 1995 i Ministerrådet.

Som Poul Smidt skriver i månedsbladet Europa i august 1996, »... har Folketingets Europaudvalg været med til at sende udenrigsministeren til det møde,

hvor de nugældende regler blev vedtaget. Sagen blev senest behandlet på Europaudvalgets møde den 29. september kl. 10.00. Derefter rejste Niels Helveg Petersen til Luxembourg og var med til at vedtage den adfærdskodeks, som gav færre hemmelige erklæringer, men også tillod, at de vil komme igen og igen. Det står i paragraf 4 i denne adfærdskodeks, at erklæringer vedrørende vedtagelse af lovforskrifter generelt gøres tilgængelige for offentligheden »med undtagelse af de tilfælde, hvor Rådet på begæring af et af sine medlemmer konstaterer, der ikke er simpelt flertal derfor«. Det hviler således stadig på flertallets vilje, hvis hemmelighedskræmmeriet skal ophøre«.

Af Politiken den 2. august 1996 fremgår det, at »Rådssekretariatet den 10. juli har oplyst, at samtlige erklæringer afgivet af enten Rådet eller medlemsstaterne er blevet offentliggjort. Det er på den baggrund regeringens opfattelse, at adfærdskodeksen har haft en meget positiv indvirkning i forbindelse med bestræbelserne på at sikre større åbenhed i EU, oplyser udenrigsministeren. Han erkender dog, at ikke alle erklæringer er blevet offentliggjort. Kommissionen har således meddelt, hvordan den internationale aftale om begrænsning af statsstøtte til skibsværfterne bliver gennemført og fortolket i EU«.

Den aftale og hemmelige erklæring, han henviser til, er den hemmelige erklæring, som Kommissionen har knyttet til forordning 3094/95, og som åbner op for fortolkninger om støtteforanstaltninger vedrørende skibsbygningsindustrien. Her siger Kommissionen, at generelle støtteordninger eller gældende regionale støtteordninger, som Kommissionen har godkendt, ikke er i strid med OECD-aftalen, som EU-landene skal følge. Det interessante er, at denne hemmelige erklæring ikke figurerede i oversigten over offentliggjorte erklæringer, som vedrører skibsbygningsindustrien. Denne hemmelige erklæring er siden sendt til Europaudvalget den 30. juli i bilag nr. 1077 og stemplet »Fortroligt«. Men oprindeligt er den vedtaget på Rådets møde den 22. december 1995, hvor Danmark også var til stede.

På Europaudvalgets møde den 9. august 1996 forsvarede udenrigsministeren hemmeligholdelsen af

erklæringen om skibsbygningsindustrien med, at der er »... to typer af hemmelige erklæring. Der er ifølge ministeren hemmelige EU-erklæring om EU-lovgivning og hemmelige EU-erklæring om internationale aftaler. Ministeren fremhævede, at han på regeringens vegne kun har forpligtet sig til at offentliggøre de hemmelige EU-erklæring, der drejer sig om EU-lovgivningen, og ikke de erklæring, der knytter sig til internationale aftaler«, som Information skriver den 10.-11. august 1996.

Denne skelnen siger udenrigsministeren er i overensstemmelse med en juridisk nærlæsning, som Rådets juridiske tjeneste har lavet af lige netop den højt besungne adfærdskodeks, som Rådet vedtog den 2. oktober 1995. Information skriver, at »... Den politiske aftale undtager udtrykkeligt EU's forhold til andre internationale organisationer. Spørgsmålet er, om undtagelsen gælder erklæring til aftalerne – eller om undtagelsen kun tillader hemmeligholdelse, mens forhandlingerne står på«.

I Jyllands-Posten den 10. august 1996 siger ekspert i EU-ret Peter Vesterdorff dertil, at »EU har masser af internationale aftaler om alt fra beskyttelse af fugle, ulandsbistand og handel med bananer, så der kan sagtens laves protokoller. Men man bør ikke gøre det«.

Forslagsstillerne kan heller ikke støtte, at ulovlige

hemmelige erklæring i fortrolig form videregives til Europaudvalgets medlemmer. På denne måde gøres Europaudvalgets medlemmer til gidsler i disse sager, da de ikke må offentliggøre papirer, som er stemplet »Fortroligt« af Udenrigsministeriet. Dels gør det udvalgets medlemmer medvidende om indholdet af disse erklæring, som, hvis de prøves ved EF-Domstolen, formodentlig ville blive erklæret ulovlige, da EF-Domstolen kun vil anerkende teksten af det vedtagne direktiv/forordning. Dels opfatter forslagsstillerne det som stridende mod grundloven, at Folketinget efterfølgende kan risikere at vedtage en EU-følgelovgivning, hvor de hemmelige erklæring ikke er tilgængelige for Folketingets medlemmer, men eventuelt kun for medlemmerne af Europaudvalget. Disse medlemmer af Europaudvalget må dernæst ikke gøre opmærksom på det politiske indhold af de hemmelige erklæring, i den udstrækning de er stemplet »Fortroligt«.

Hele forløbet omkring de hemmelige erklæring viser, at den eneste holdbare løsning på dette problem er helt at afskaffe disse erklæring. Derfor håber forslagsstillerne, at et flertal i Folketinget kan støtte forslaget om, at regeringen på regeringskonferencen – eller i Ministerrådet i form af en ændring af forretningsordenen – skal arbejde for, at de hemmelige erklæring helt afskaffes i EU.

Skriftlig fremsættelse

Keld Albrechtsen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at regeringen skal foreslå brugen af hemmelige protokoller i EU standset.

(Beslutningsforslag nr. B 21).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.